

SETMANARI DE LITERATURA, NOVAS Y ANUNCIS
Dedicat ab preferencia al desarrollo de la vida teatral de Catalunya

Sortirà los Dissaptes

Director, DON JOAN BRÚ SANCLEMENT

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Carrer de la Unió, 2, botiga

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
En Barcelona. Ptas. 1'00 trimestre.
Fora ciutat. . . » 1'50 »
Extranjer y Ul-
tramar. . . . » 10'00 l' any.

PREUS DE CADA NÚMERO:
Número corrent. . . . . 0'10 Ptas.
» atrassats. . . . . 0'15 »
» » para los
no suscrits. . . . . 0'20 »

JOCHS FLORALS

Com de costum, s' han celebrat ja los Jochs Florals, si bé es vritat que la festa se feu lo dia 8 en lloch del dia primer, tal com es reglamentari, pero aquesta falta es tant leve al costat dels pecats que comet la poética institució, que bé pot consentirseli.

La concurrència fou numerosíssima: la gran sala de contractacions de nostra Llotja y sas galeries, estavan plenas de gom á gom d' espectadors ansiosos d' escoltar las composicions premiadas. Eran dos quarts de duas quan va comensar l' acte. Un regidor, lo Sr. Martí y Gonfau, obrí la sessió ab un prefaci que no es de rúbrica ni va agradar al auditori. S' aixecá luego lo president del Consistori y, olvidantse de que los que assistian á la hermosa festa de la poesia catalana, volen aspirar delicadas aromas y presenciar los triomfs de nostres poetas, prenent com á secundari y de fórmula pura, los discursos y memorias del Jurat, va llegir un parlament llarguissim, pesat en la forma, y quin millor elegí pot ferse repetint la frase que corria de boca en boca per la sala al aplaudir las últimas paraulas del Sr. Blanch, lector de la obra del Sr. Picó: *Gracia á Deu que s' ha acabat!* Aixís se logra fer perdre l' afició á conservar los actes que deuria tendirse á fer populars, donchs lo públich no tolera que una sessió que sol durar unas tres horas sia gastada en escoltar un discurs que va durar hora y mitja y á la mateixa falta atribu-

him lo que no 's vegés plena la sala de Cent, de casa la Ciutat la nit del dilluns en la vetllada donada per la *Lliga de Catalunya*, puig, que 's deya tornaria á llegirse la oració del Sr. Picó, pero per sort no mes s' en llegiren fracments.

Además aquesta obra es un crit de despertament polítich y una proclama regionalista y. no saltres que aplaudim la propaganda política catalanista sempre que estigui feta en son temps y lloch, nos desagrada que saltant per sobre los Estatuts, converteixin en política una festa purament literaria.

Recordjn los amichs dels Jochs Florals los hermosos discursos que des de la cadira presidencial pronunciaren en son dia D. V. Querol y D. V. Almirall y prenguintne modelo. Los que vulguin fer política regionalista en aquella diada, tenen en la persona del Sr. Almirall un notable exemple que seguir; publiquin lo mateix dia de la festa un llibre respecte á catalanisme y haurán complert son objecte.

Resultá guanyador de la *flor natural*, lo jove ampurdanés D. Ramon Masifern, qui elegí pera reyna de la festa, á la senyoreta Francisca Bonne-maison y Farriols. Obtingué aquest premi ab una colecció de poesias curtas que al igual que las demés premiadas, judicarem al véurerlas publicadas. La *englantina d' or*, va guanyarla nostre amich lo celebrat poeta fill de Reus, D. Joseph Martí y Folguera, lo qui havent obtingut los tres premis reglamentaris, fou proclamat Mestre en Gay Saber. Ja era hora. Doném ab tal motiu nostra felicitació al Sr. Martí. Després de llegir

la poesia *Castellans á Catalunya* que obtingué la *englantina*, vá obrirse 'l plech que contenia lo nom del autor que havia guanyat la *Viola*, y resultá ser D. Martí Genís Aguilar per sa poesia *Penediment*. Se concediren accéssits á D.ª Dolors Monserdá de Maciá y á D. Emili Coca y Collado. De premis extraordinaris únicament varen adjudicarsen dos y los autors premiats foren don Francesch Ubach y Vinyeta y D. F. Carreras y Candi.

Se rendí tribut á la bona memoria dels catalans ilustres morts durant l' any, y 's feu, además de consignar alguns noms en lo discurs presidencial, la coronació del busto del inolvidable historiador D. Anton de Bofarull, acte al qual nos associém de cor. ¿Pero per quinas causas va no més que mentarse á la lleugera lo nom del ilustrat autor de *Mallorca Cristiana* D. Dalmás Calvet, poeta que ja avans dels Jochs Florals publicava composicions catalanas estampant son nom al peu, en época en que tots los autors los trobém escrivint ab pseudónim? Igualment no va mencionarse la memoria de catalanistas com D. Rosendo Arús y Arderiu y D. J. Narcís Roca. Son descuyts, los que anotém, que marcan carácter de parcialitat y produheixen molt mal efecte.

L' acte s' acabá á quarts de cinch de la tarde.

La vetllada que al endemá tingué lloch á casa la Ciutat, hem ja indicat que no sigué gayre conçorreguda y no se surtí complascut de la reunió per lo poch acert que tingueren los organiadors del acte. Entre que los llegidors (escepte los Srs. Blanch y Pirozini) no 'n varen saber prou y que alguns treballs d' entre 'ls llegits eran ja coneguts de tothom per no ser inédits, pot dirse que la «Lliga de Catalunya» va donar una mostra de plena incompetencia.—J. S.

¡Orfe!

Ab los brassos apoyats en la barana del barco, fixa la vista en l' horitzó que s' extenia damunt la costa, palpitant lo cor d' una alegría inmensa, la imaginació dormida ab recorts y remembransas de dias llunyans, ¡qué simpática figurá la d' aquell jove!

Tornava á sa pátria, tornava á la llar que havia abandonat pera anar en busca de ambicionadas riquesas, tornava al costat de sos pares estimats, de son germá benvolgut, d' aquella joyosa companya de sa infantesa, qu' al marxar cap als apartats climas d' América li jurá amor etern, y al sentir lo dols ayret que acariciava son rostre y li portava los flayrosos perfums del terror, al mirar los cims de las montanyas que de segon en segon s' anavan elevant sobre la extensa superficie, al sentir lo suáu aleteig de las aus que revoltejan entorn del baixell semblan saludar sa

arribada, s' extremia son cor á impuls de desconegudas emocions, va adquirir son semblant una expressió d' angustiosa impaciencia y de sos ulls brollaren llágrimas que, relliscant una á una per sas galtas, anaren á confondre's ab las blavosas onas del Mediterrá.

Aquellas emocions eran produhidas per la ventura infinita, aquell plor era fill del plaher y de la felicitat que sentia, aquella melancólica tristesa era engendrada pel recort de la separació per tant temps soferta.

En la imaginació se li produhia fins los més petits aconteximents de la vida del jove emigrant: recordava 'l pintoresch poble que 'l veje néixer, veyá la blanca caseta que sos pares habitavan, lo petit hortet que á son costat tenia y fins la vella figuera que aixecantse junt á la porta allargava per demunt de la teulada sas nuosas y torsadas brancas, com filla amorosa qu' exten sos brassos amants envers á sa mare.

¡Quina alegría anavan á tenir sos pares, ja vellets, quan se presentés devant d' ells ab los brassos oberts, los ulls plorosos y los llavis sedents de petons! ¡Quin orgull quan posés en sas mans aquell munt d' or americá, aquell or adquirít á costa de tantas privacions y de tant trevall!... ¡Y quan li digués á sa aymada «vinch á ferte ditxosa, ja no 'ns separarém may més!»

Fixava la vista á las onadas y tot y veyent que la proa del barco anava tallantlas furient, li pareixia no moure's del mateix lloch y en son afany d' arribar prompte á terra, haguera volgut tenir prou poder pera fer volar la embarcació tant depressa com son desitj.

Lo sol anava á la posta; las sombras de la nit avançavan pausadament, extenent son negre manto per la immensitat; castells de nubols corrian per l' espay adquirint formas extranyas y fantásticas; los aucells s' amagavan en las arbredas entonat sos darrers melodiosos cants y poch á poch á la alegre remor del dia aná succehint la monótona tristesa de la nit.

Per un camí estret y tortuós que del poble conduheix al cementiri, apoyat ab un bastó, la tristesa pintada en lo semblant, los ulls rogenchs y sechs, camina pas á pas, com si temés arribarhi, lo jove viatjer qu' horas avans havia arribat á las costas de la pátria.

¡Desventurat! Durant sa ausencia la mort s' havia endut als sers á qui ell creya portar l' alegría y la felicitat: la terra guardava en sas entranyas aquells trossos del seu cor qu' ell tant idolatrava!

Al saltar en terra, havia corregut adelarat á casa seva, abstret, sens fer esment de res més, sentli indiferent tot quan l' envoltava, fixo lo pensament en aquella masieta, en aquell niu amorós que tant anyorava, y quin no sería son desespero al veurer la blanca caseta esfrondada, l' hortet qu' en altre temps ell tant havia cuydat, sense un arbre, sense una flor... sols la figuera seguía extenent sas brancas ressecas demunt d' aquell munt de fredas hi esglayadoras ruinas!

—¿Y mos pares? ¿y mon germá?—preguntá aterrat. Y 'ls vehins, als que 'l dolor enmudia, 's limitaren á senyalarli 'l cementiri.

Llavors deixá caure 'ls brassos al llarch del seu cos y plorá... plorá fins que llágrimas li restaren en los ulls.

Miréulo ab lo cor tranzit de dolor, descobrirse de-
vant la tomba dels sers estimats; observéu ab quin re-
culliment murmura una oració; miréu lo sufriment
horrible imprimit en son rostre... y compadeixéulo!
¡L' orfel ¡ha quedat sol en lo mon!

Lo cel se cobreix devant de tant dolor y una pluja
suáu comensa á caure.

Son los angels que barrejan sas llágrimas ab las del
orfe, mentres que Deu inscriu son nom en lo llibre
dels benaventurats.

CARLOS MARTÍ.

Dos Sonets

I

LA JUSTICIA

Mira 'l fidel de la eternal balansa
que 'm fa al món sostenir ordre divina;
ni may qui 'm creu fallable m' endevina,
ni may món bras de sostenirla 's cansa.

Voler de mi fugir, es esperansa
sols própia de qui, neci, desatina.
Com l' abim, lo mèu ser atráu, fascina,
y mes á món avench qui 'n fuig, se llansa.

Dins tu, cor tèu y seny tinch per seguirte
del loch tancat en lo secret ombrívol
hont amáguis quant fas; y cert dech dirte
que, quan fallát mon cástich creus altivol,
es qu' es més cástich vida concedirte
que fert pujar las gradas d' un patíbul.

II

LO REMORDIMENT

Só la comprobació més induptable
de que may falla la eternal justicia;
nascút al seny, sò, contra la malicia,
lo fiscal mes sever é inexorable.

Ab lo cárrech de fè 'l crim detestable,
sè demostrarlo ab sens igual pericia,
y, quan de sòn mal fruyt fá 'l víl delicia,
jo li dich baix qu' es sols un miserable.

Mon ésser, per morar, sempre 'l cor tria.
Contra 'l qui es reu incognit, fera guerra
incognit faig també de nit y dia.

Y, ab la seguretat del qui may erra,
sò lo jutje del cel, que sentència
quan no ho han sabut fer los de la terra.

FREDERICH SOLER.

Teatro Catalá

Surtint del ou.—Diálech en un acte y en vers, original de don
Ignasi Iglesias. Estrenat la nit del 7 de Maig, en lo teatro del
«Cassino Andressense.»

La acció com se suposa es senzilla, y representa una

escena amorosa sostinguda per un nen y una nena de
poca edat. Lo paper corresponent á la noya es ajustat,
de fina dicció y de ben dibuixat carácter; lo que cor-
respon al noy, no es tan propi, sembla en part paró-
dia d' un festeig de personas grans. Esmenat d' aquest
defecte y fent lo parlament ab tó de més ingenuitat,
aquesta obreta creyém que arribaría á tenir molts
representacions en teatros de societats recreativas.

La execució á cárrech dels nens Roseta Grau y Pau
Sirvent, molt bé. Lo noy va fer son debut en lo teatro
ab la producció dita, y la noya havia ja treballat en
obras anteriors.

L' éxit signé satisfactori, essent l' autor cridat repe-
tidas vegadas á las taulas entre entussiasmas aplausos.

Sant Jordi mata l' aranya.—Joguet original de D. A. Guasch
Tombas Estrenat en la nit del 8 de Maig en lo teatro Calvo-
Vico.

L' éxit obtingut per aquest joguet fou franch y decisiu.
Vritat que l' argument es senzill; pero en cambi
hi ha en son desarrollo efectes ben trobats, lo diálech
es xispejant y lo final sorprén per lo inesperat. Los
personatjes están també ben dibuixats y 's mouhen ab
lo degut desembrás.

En fi, lo Sr. Guasch ha escrit una obreta sumament
xistosa que l' acredita com á autor cómic.

¡Aleluya!—Sainete en un acte original de D. E. Moragas estre-
nat en la nit del 9 de Maig en lo teatro Novetats.

L' acció d' aquesta obreta, segons ja indica 'l seu
títol, te loch lo dissapte de gloria, á l' hora en que 's
fa 'l toch d' aleluya; per tot arreu se disparan armas
y 's mou xibbarri. Inútil es dir per lo tant que la pro-
ducció es animada y que abunda en escenas cómicas
y acudits de bona lley que 'l públich celebrá ab grans
riallas.

Reconeixém al Sr. Moragas excelents aptituts pera
cultivar lo género cómic, segons ja ho demostrá en lo
monólech *Un charlatán* darrerament estrenat.

En la execució de *¡Aleluya!* s' hi distingiren quants
autors hi prengueren part.—M. B.

Oferiments

Jo sé de certs poetas que á sa aymía
ab tontesas la cantan;
mes com no so d' aquells, ni tu d' aquellas,
no vull aixís cantarte.

Jo no vull imitarlos, y qui ho pensi
ab mí estaré conforme.
Fer paper de mirall, be es prou ximplesa;
per xo 'l de vidre 'ns sobra.

Qui estima deu cantar sempre á sa aymada
ab la passió á la boca;
ab propi sentiment; no com qui paga
ab quarts del que cobra.

Per ço 't donch, sens recibo, no un retrato,
sino millor, hermosa:
la pensa per lloarte quan te canto
y un cor que foll t' adora.

JOSEPH FALP Y PLANA.

Nostres Corresponsals

Madrid, 6 Maig de 1892.

Sr. Director de LO TEATRO REGIONAL.

Aquesta setmana ha sigut pròvida en estrenos en los teatros de *tant per hora*, y en los de primer ordre com l' *Español* y la *Princesa*. En lo primer s' ha estrenat un drama en 5 actes y en prosa dels Srs. Llana y Sales, titolat *Un dia memorable* y en lo segon un altre drama de Frederich Urrecha titolat *Tormento*.

Habentse efectuat dos estrenos en un mateix dia y en diferents teatros, semblava de rigor preferir concurrer al que ofería un assumpto adequat á la solemnitat del dia ó sia commemoratiu á la patriòtica jornada del 2 de Maig del any 1808.

El dia memorable es un drama inspirat per un altre de Victoriá Sardou, titolat *Patrie*.

Quan á principis de la actual centuria ressonava per tots los àmbits d' Espanya lo crit de viva la religió, viva la pátria, viva lo rey Fernando y mori Napoleon y tots los francesos, en lo dia 2 de Maig del any 1808, ocupat Madrid per l' exèrcit invassor, no poguent los bons patricis suportar tanta humiliació, armaren un complot contra las *águilas imperials* pera desestatjarlos de la capital d' Espanya. La gent més baixa del poble com eran los *mapolos* y *chisperos* habitants dels barris de Lavapiés y de Maravillas, hi prengueren la part més activa, pero descoberta la conspiració per una senyora de la noblesa espanyola, qual móvil foren los celos, fou tal la venjansa que prengué lo príncep Murat, que maná fusellar als conjurats y als que havían fet armas contra los francesos, omplint de dol y de sanch la cort espanyola, ab las primeras victimas de la llibertat y de la independència: tal es la síntesis del drama d' espectacle, dels senyors Llana y Sales.

Los autors de *El dia memorable*, volent ferir al autor de *Patrie* ab sas propias armas, no han fet una traducció ni un arreglo del drama de Sardou, sino un capgirament de sa acció dramática que 's desenrotlla á Flandes en la época del duch d' Alba. Sostituint lo Duch per Murat y canviant los flamencs en espanyols, resulta la obra tant degradanta per los francesos com aquella per los espanyols.

Es una venjansa literaria, pero á dir la veritat, aquestas venjansas encar que literarias sian, no tenen avuy rahó de ésser, puig aquestos recorts del passat, sols tendeixen á destruir la bona armonía que avuy existeix entre abduas nacions.

Y per altra part, ó lo drama de Sardou es molt inferior, ó sos *transformadors* no hi han deixat ni rastre d' aquells rasgos característichs que tant brillan en las obras del eximi autor traspirenaich.

Lo príncep Murat, figura tan ben perfilada en la historia, es en lo drama un tipo indefinit y borrós y 'l de sa jove filla á pesar de sa candidesa, no logra interessar al espectador porque son enamorament sembla fet per forsa. Lo paper de la dama es repugnant é inverossímil y si 'ls *arregladors* han volgut vindicar Espanya ab tipos com los de la comptesa, poch tindrà la pátria que agrahirlosi.

Respecte al llenguatge com á drama de passió, no

he pogut oir en tot lo discurs de l' acció una frase felís ni un rasgo d' aquells tan espontáneos que fan alzar al públich.

Es tant més aixó de planyer, quan es evident que los traductors, arregladors, capgiradors ó lo que sian han desitjat d' acort ab la empresa que son drama fos anyal ó *intermitent*, es dir que ressucités periòdicament cada anyada en aquest mes en que s' escauhen després de la festa cívica del 2 de Maig, las firas de Sant Isidro, patró de Madrid, que omplan la capital de forasters. Aixís com *D. Juan Tenorio* madura cada any á la tardor, s' ha destinat *El dia memorable* á fruyta de primavera.

Lo més digne d' esment, es lo luxo que la empresa ha desplegat en la *mise en scène*, puig las tres decoracions del pintor escenógrafo Don Amalio Fernandez, bastarian per fer sa reputació sino la tingués ja ben sentada.

Representa la primera la plassa Major de Madrid vista desde l' arch del carrer de Toledo y tal com era á principis de sigle. La segona representa l' interior del convent de Sant Geroni, ab vistas als claustros, y la tercera las riberas del Manzanares prop de la Moncloa, lloch abont los francesos feren los fusellaments d' espanyols.

La vestimenta no deixa res que desitjar en riquesa y en propietat y ben clar se veu que la empresa ha fet un *va-y-tot* pera tenir un drama més de repertori.

La execució, per part del galán Ricardo Calvo y de Donato Giménez, bastant acertada, pero de las damas, val més no parlarne. La escullida concurrencia que omplia lo teatro lo dia del estreno, no escassejá 'ls aplausos, especialment al pintor, puig al descubrirse la primera decoració, ja fou cridat ab insistencia al escenari.

En resumen, *El dia memorable* es obra d' interés local y no es probable que traspassi 'ls límits del teatro *Español*.—A. B.

Arenys de Mar 9 Maig 1892

Sr. Director de LO TEATRO REGIONAL:

Segons anunciaba en una anterior correspondencia, en lo Teatro del «Círculo Moral» la secció dramática posá ahir en escena *Lo Retorn de Palestina*, que obtingué una admirable interpretació per part de los Srs. Xena (C.), Buxalleu, Farraróns, Xena (S.) Masvidal y Bordas, los quals foren varias vegadas aplaudits, principalment al caurer lo teló en lo primer y segon acte que foren cridats ab insistencia al palco escénich per la distingida concurrencia que omplia 'l saló. *Lo Gitano Tijeras* fou dignament desemenyat per los Srs. Cucurull, Carlos, Xena y Abad, distingintshi d' una manera notable lo Sr. Bordas que feu un gitano andalús que semblava talment transportat de las mateixas firas de Sevilla. La decoració que s' estrená pintada per D. Emilio Lloret agradá molt.—F.

Apar una toya—de flayrosas flors,
sa mirada ardenta—fereix á molts cors,
sa carona es d' àngel—es d' àngel preciós,

d' or talment ne sembla—son cabell sedós.
 Quan ella suspira,—suspira mon cor
 y febrós batega—batega molt fort.
 Contarli voldria—tot mon desconsol
 mes ella s' aparta—y escoltarm' no vol.
 ¡Qu' es trista la vida!—¡qu' es dolsa la mort
 per qui de la copa—vuyda l' amargor!

J. TARRÉ.

Humorada

I.

Si tothom sabi fos, qui hi passaria?
 Ningú, que l' ésser sabi consisteix
 en lo contrast que hi ha ab los que som *tontos*
 y 'ls *tontos* fem als sabis que admirém.

II.

Si fossim sabis tots, no 'ns entendriam;
 no habenthi distincions, fora talent...
 la gloria, no seria coneguda
 y essent sabis viuriam sens concert

Per lo tant: vingan *tontos* que fem sabis.
 y que rodi lo mon eternament.

IGNASI IGLESIAS.

Teatros locals

Principal.—La companyia de sarsuela que dirigeix lo tenor Sr. Bergés ha posat en escena las obras *El Juramento*, *El sargento Federico*, *La Marsellesa* y *La Bruja*, obtenint totas ellas una execució notable. *La Bruja* especialment, ha sigut un éxit; tant, que la empresa ha decidit que 's representés cada nit.

Vritat es que la obra surt ajustadissima y que 'l públich, quan se 'l serveix bé, may escatima 'ls aplausos.

Liceo.—L' estreno de la ópera *Garin* que s' havia anunciat pera dimecres, ha sigut aplassat per avuy dissapte á fi de que la obra no 's resenti de falta d' ensajos, segons s' ha anunciat en los cartells.

Veurem, donchs, si la setmana entrant ne podrém dir alguna cosa.

Diumenge passat se despedí del públich lo barítono Sr. Blanchart ab la ópera *Amlet*. La ovació que ab tal motiu se li tributá, signé complerta. Lo Sr. Blanchart pera correspondre á las mostres d' entusiasme del públich, cantá magistralment la romansa italiana *La mia bandiera*, després de la qual se vejé obligat á presentarse infinitat de vegadas á l' escena.

La execució de la ópera sortí més ajustada que 'l primer dia. Lo mestre Campanini 's porta com un home.

Circo.—Sarsueletas y pantomimas; pantomimas y sarsueletas, ab aditaments de cansonetas cantadas per Mlle. Meunier.

Y aném tirant.

Romea.—Dissapte passat s' inaugura la compa-

nyia infantil. Las que s' en han endut la palma han sigut las nenas Perez Cabrero, y Santafé. No tractarém de discutir si 'l espectacle es més ó menos edificant y si es ó no deplorable fer representar á criaturas obras en las que lo menos qu' hi falta es malicia: no tenim ni temps ni espay pera tractar aquesta qüestió; lo que sí farém constar es que 'l públich aplaudeix y quan aplaudeix es senyal de que li va bé.

Tivoli.—Cap novetat ha presentat encare la companyia que dirigeix lo Sr. Romea. Esperém, donechs, la setmana entrant per parlar del episodi nacional *Agustina de Aragón* que deu estrenarse avuy.

Novetats.—Lo darrer dissapte 's posá en escena per primera vegada en aquest teatro, la tragedia de D. Angel Guimerá, *Judith de Welp*, de la que tant s' ha vingut parlant aquestos dias ab motiu del desgraciat estreno á Madrid de la traducció castellana. La representació del dissapte, segons se va dir, era una funció de desagravis. Y aixís fou en efecte. Lo senyor Guimerá sigué sumament aplaudit y cridat á las taulas repetidas vegadas.

Ahir divendres devia tenir lloch lo benefici del actor Sr. Odena, estrenantse un quadro dramátich ab lo nom de *El crimen social*.

Y per avuy dissapte está anunciat l' estreno de la tragedia de D. Angel Guimerá *L' ánima morta*.

Nos en ocuparém en lo número pròxim.

Del sainete *¡Aleluya!* ho fem en lo lloch corresponent.

Eldorado.—*El diablo en el molino* es un quènto de Bocaccio posat en escena. Si be no abunda en ell una verdadera gracia, s' escolta ab gust per la discreció ab que está escrit lo dialech. La música del mestre Taboada es agradable; lo públich demaná la repetició d' alguns números. En la execució s' hi distingiren los Srs. Cerbón que lluhí la seva *vis* cómica y Fernandez y la Srta. Alba (I).

Dilluns á benefici de la Srta. Alba (L.) 's representá, entre altrás obras, la sarsuela catalana *Cinch minuts fora del mon*, en la que la beneficiada y lo Sr. Palmada hi reculliren molts aplausos.

Dijous devia estrenarse la producció *Jules Vert et compagnie* ó *El barón del pelo crespo*.

Ne parlarém la setmana entrant.

Calvo-Vico.—Diumenge passat s' estrená l' episodi històrich *Mártires de la Libertad*, original del Sr. Nin y Tudó. Es una obra que abunda en situacions fortes y de segur efecte y conté ademés un dialech plé de frases d' aquellas que deixan l' ánimo suspens. Lo públich aplaudí ab entusiasme al autor, cridantlo al palco escénich.

Del estreno de la joguina *Sant Jordi mata l' aranya*, 'n fem ressenya en lloch corresponent.

Circo Español Modelo.—Lo debut de la Sra. Ronzatti fou molt aplaudit. Aquesta artista, sospesa á altura considerable, sosté ab las dents un canó *vritat* que 's dispara y tot.

Ja ho veuhem, es á dir, ja ho anirán á veure y 'm sabrán dir si no es justificada aquesta exclamació que faig:

—Deu nos en guard d' unas dents aixís.

LABRUGUERA.

Lo meu paré

A MON AMICH FÉLIX C...

He conegut ta promesa:
de sa gracia y sa guapesa
y talent tant ponderat,
te diré 'l que m' ha semblat
com jo acostumo, ab franquesa.

Dius que sa cara es nevada
de tant blanca... ¡ay, ay pobret!
y anyadeixes qu' es rosada...
Tu no veus lo coloret
y que vá molt empolvada.

¿Qué son bonichs aquells rissos?
Aixó si que no t' ho nego.
Mes que 'm dispensis 't prego
si dich que 'ls porta postissos:
tu no ho veus; l' amor es cego.

Ni tampoch repararías
que té los peus de francesa,
que parlant diu tonterías
y que passa ta promesa
sense fer res tots los dias.

L' única cosa que té
es que sab ballá molt bé
y sempre á la moda vá,
cosa que confessaré
qu' á mi poca gracia 'm fá.

Per lo que, ab rahó fundada,
se pot dir de ta estimada
tant si 'm creus, com si no 'm creus,
que té lo talent... als peus,
y sa bellesa... comprada.

Arenys.

F. A.

Epigramas

—No ho sabs, Pepa?

—No pas tot.

—Demá 's casa la Mercé.

—Me 'n alegro.

—Jo, també.

Y ell, ¿qué tal, es bon xicot?

¿Te sembla que s' avindrán?

—Sé que fora un bon marit
si no rondés tant la nit...

—Ja ho perdrá

—Si es vigilant.

SALVADÓ BONAVÍA.

—Estich molt mal, Xaringuilla,
tinch molt de mal de costat.

—Donchs avisa al metje aviat.

—No 'n sab, de curá 'm l' armilla.

JORDI MONTSERRAT.

Societats recreativas

Recomaném á totas las «Societats Recreativas» fixin sa atenció en l' anunci referent á la Frusleria Cómica «Un crimen horroroso,» insertat en la segona plana de las cubiertas del present número.

LOPE DE VEGA.—*Als peus de vosté, Celos de un rey y Caerse de un nido* sigueren las pessas que formaren lo programa de diumenge á la tarde.

Hi prengueren part, obtenint aplausos per lo discret desempenyo, la Srta. Guasch y Pau junt ab los senyors J. y C. Sanchez, Oliver, Pau y Puerta.

LA JOVENTUD.—Diumenge últim posá en escena la bonica comedia castellana *El sombrero de copa*.

Tots quants hi prengueren part estigueren acertats en son artistiche treball.

Creyém del cas aconsellar al director ó encarregat d' escullir las obras, procuri atendre un xich al repertori catalá, que n' hi quedarian agrahts alguns individuos de la mateixa Societat que, fundadament, n' están queixosos per las pocas obras catalanas que s' hi representan.

LA LUZ DEL PORVENIR.—En la última funció que doná aquesta Societat se posá en escena lo preciós drama catalá *Las euras del mas*, obtenint un desempenyo molt acertat. La direcció estigué á cárrech del Sr. Tarrés, secundantlo ab aplauso la Srta. Panadés, junt ab los Srs. Crespo, Mari, Fages, Palau, Sierra y Blay.

FOMENT CATALANISTA.—Diumenge al vespre celebrá una important vellada literari-musical que 's vejë favorescuda per numerosa y escullida concurrència.

Lo variat programa á cárrech de las Srtas. Girbes, Amorós, Balbís y Sala y dels Srs. Torrell, Ciurana, Duran, Nicolau, Gibert, Iglesias, Fuster y Quintana, resultá ben executat, per quin motiu tots reculliren abundants aplausos.

Lo saló estava artisticament adornat, contribuint á dar animació á la festa.

A la entrada del local se repartía un imprés ab las bases de la *Unió Catalanista*. Trovarem á faltar que no se repartís també la important alocució y programa catalanista publicat per lo «Centre Catalá» á fi de cotejar la importancia de un y altre. Creyém que aixis debía ferse tractantse de una Societat que desde sa fundació havia volgut apreciarse sempre de neutral. Mal ho demostra ó es que ja ha ensenyat l' orella.

NIU GUERRER.—La popular Societat d' aquest nom doná diumenge al vespre una de sas funcions de costum. Lo programa, passat del monólech *Ni solter ni casat; viudo* que desempenyá lo Sr. Poch prestá tribut al descocat género del dia, ab *La Chiclanera y Viva mi niña*. S' hi feren aplaudir la Srta. Vall y los Srs. Carreras, Poch, Molina y Prats.

REUNIÓ FAMILIAR DE HOSTAFRANCHS.—Diumenge á la nit se posá en escena 'l drama *Las euras del mas*, desempenyat ab acert per la Sra. Muntal y los Srs. Castellví, Mercadé, Badó, Puigventós, Riu, Vicens

y demás parts de la companyia, si bé algun d' ells, no tenia son paper prou estudiat.

Per fi de festa se representá *La teta gallinaire*, la que fou molt del agrado de la concurrència.

LA CATALANA.—Concorregut com de costum, diumenge passat se posaren en escena las comedias catalanas *Una senyora sola* y *Café y copa*, alcansanthe aplausos la Srta. Balmes y los Srs. Jordi, March, Mari, Durán (T) y Gelabert, especialment la primera.

CIRCOL MERCANTIL FAMILIAR.—Ab un plé á bes-sar, s' efectuaren diumenge á la nit, en aqueix circol las representacions *Las Carolinas*, *Sueño dorado* y *En- devant las atxas*. Terminá la funció ab ball.

J. XIMENO.

OLIMPO.—Lo benefici de D. Emili Vilalta, que com anunciarem se verificá dissapte á la nit, se vejé en extrém favorescut. *Mam'zelle Nitouche* fou la primera producció del programa. Lo desempenyo á cárrech de las Sras. Bolea, Córdoba, Sanllehi, Guijarro, Perez, Llanos y los Srs. Parera, Puiggari, Vidal, Sellas, Rius, Martí, Balmanya, Fábrega y Carbonell, acertat, si bé algun d' ells estigué incert en los punts culminants de la obra, atés á lo difícil de la producció escullida. L' orquesta dirigida per lo beneficiat, bé. En lo concert com no hi sentirem res de nou, no cal ressenyar-lo. Per últim s' efectuá l' estreno de un joguet, *Los conquistadores*, lletra de D. Anton Cullaré y música del beneficiat. Es una obreta de trama algun tant gastada y que peca además de llarga, ja que la representació durá més de una hora y mitja. La música bonica, contenint alguns números molt moguts. La funció (quedant á deure 'l ball) acabá prop las tres del matí.

CENTRE DRAMÁTICH BARCELONÉS.—Dissapte últim s' inauguraré aqueix elegant centre, en lo bonich local del carrer d' en Rosich. La funció escullida 's va compondre de un drama castellá (ja hi som) y una comedia catalana, aixó es: *Flor de un dia* y *Cel rogent*. En totas duas hi obtingueren aplausos las Srtas. Savé, Goula, Shmid y los Srs. Bayona, Bernabeu, Avelló, Fuente, Golorons, Martí, Correa, Vila y Carrasco. Després hi hagué ball.

TERTULIA SERRA (S. GERVASI).—Favorescudá 's vejé la funció del diumenge á la tarde, en aquest local. *De cobarts no hi ha ré escrit* y *La primera postura*, foren las obras que 's posaren en escena, desempenyantlas acertadament las Srtas. A. F., C. H. y G. M. y los Srs. Figueras, Ortiga, Besses, Boada y Baca. En l' intermedi de l' una al altre pessa, la nena M. R. recitá ab molta gracia lo monólech *Pobre Maria!* sent molt aplaudida. Per final, ja se sab, ball.

CAMPOAMOR (GRACIA).—Dos actes no mes, se posaren en escena l' últim diumenge en aqueix concorregut local, *Un pá com unas hostias* y *La sala de rebre*. Del desempenyo hem de fer constar, que la segona sobrepujá á la primera, sortintsen ayrosos tots quant's hi prengueren part, especialment la Srta. Garzón, Mazorga de Estruch, y Guixé, y los Srs. Estruch, Castelló, Traveria, Barberán, Rovira y Tenas.

LA BRUJA (OLIMPO).—Com á funció de precepte se posá en escena en aqueixa importantíssima Societat lo diumenge á la nit, *El cosechero de Arganda* y *Los dos*

inseparables, logranthe aplausos las Sras Puchol y Santana y los Srs. Gatuellas, Saura, Balmanya, Aris, Martí y Rodriguez. Acabá tan agradable vellada ab un ball de societat.

FOMENT PROTECTOR (GRACIA).—Diumenge á la nit se representaren *Un drama nuevo* y la pessa *La carti-notalgia*, distinguintshi la Sra. Gordillo y los Srs. Vila (Joseph), Gros, Vila, (C.) Ronnin, Vila (Julio) Rodriguez, Carró y Cussó. ¿Com no esculleixen dramas de nostra terra, que obtindrian més aplausos que 'ls que are tenen?

MARINA.—Los joguets *Lo que 's veu y 'l que no 's veu* y *Del café á la vicaria*, se posaren en escena lo diumenge passat, en aqueixa concorreguda Societat, obtenint aplausos la discreta Srta. Virgili y los senyors Virgili, Mas y Dominguez. ¿Será menester dir que acabá la funció ab ball, diversió imprescindible en tota societat?

R. OJEDA.

Novas

La fulla del drama «L' agulla» que repartim ab lo número present porta las páginas 63-66 y 79-80.

♦♦

En lo Circol Esquerra del Ensanche está anunciat pera aquest vespre, lo benefici del jove D. Fabiá Mercader. Las obras que forman l' escullit programa son *Lo full de paper*, *Ecce Homo* y *Enredos*.

♦♦

D. Conrat Roure ha deixat lo cárrech de Director de *La Tomasa* y de formar part de la Redacció de dit setmanari.

♦♦

Dissapte pròxim tindrà lloch, en la Societat *La Luz del Porvenir*, una funció extraordinaria á benefici de D. Agustí Vergés. Entre otras obras y á més de la pessa catalana *Lo mestre de minyons*, se posará en escena la popular sarsuela *Marina* ab acompañament d' una nutrida orquesta.

♦♦

Lo dissapte dia 7, en lo teatro del Cassino Andresense, va posarse en escena lo drama catalá *L' Angel de funch*, original de nostre company de Redacció don Ignasi Iglesias. No haviam presenciat cap mes representació de aquesta obra desde lo dia de son estreno en lo teatro *Calvo-Vico*, y podém dir que son autor ha esmenat algun dels defectes que alashoras va senyalarli la crítica.

Lo desempenyo á cárrech de las actrius Sras. Juaní, Jarque y Srta. Panadés y los aficionats Srs. D. M. Sirvent, A. Sirvent, Mayol, Canta, Sales y Cosme Sirvent se sostingué á molt bona altura, distingintse en particular la Srta. Panadés y los germans A. y M. Sirvent.

Nos agrada veurer com poch a poch va introduhintse la representació de obras catalanas en las societats particulars, y per tal motiu felicitem al President y Junta del Cassino de Sant Andreu.

Per part del públich, lo drama fou rebut ab extraordinari aplauso, cridant moltras vegadas al autor al palco escénich y tirantli coronas al final de la obra.

Va luego estrenarse un bonich diálech escrit també per lo Sr Iglesias, ab lo títol de *Sortint del ou* del que parlém en la secció de «Teatro Catalá.»

Doném las gracias á nostres amichs de S. Andreu, per los obsequis fets als companys de Redacció que assistiren á la funció dita.

Enigmas

XARADAS

I

Una broma molt pesada
 vulgué fer un lleig *total*
 á una nena que passava
 pel carrer del Hospital.
 Que faria molta gracia
 se pensá lo gamarús
 y acostantseli á la vora
 li tirá per sobre un *hú*.
 Fugí la nena espantada,
 qu' era *dos-hú* com un sol
 y lo pap del *tot* rihentsen
 exclamava lo mussol:
Hú-segona ab veu de chantre,
 puig la nena per fugí
 s' aixecá un poch las faldillas
 per pogué corre á desdí.

C. FREIXAS.

II

L' altre *segona tercera*
 va perdre la *tot*, la *prima*,
 y vaig tenir de passar
 la nit á casa la tía.

F. A. y G.

TERS DE SÍLABAS

.....
 .....
 .....

Vertical y horisontal.—Primera y segona ratlla: Poblacions catalanas.—Tercera: Un aucell.

J. SERRA.

ENDAVINALLA

Tan aviat soch rich com pobre
 y també solté ó casat
 y si 'm matan ressucito:
 endavina 'l disbarat.

J. FERRER.

ANAGRAMAS

I

Se queixava de lo *tot*
 Y al metje aná á consultar.
 —Home, no s' ha d' espantar.
 Massa *total* es aixó.

PEP JAN.

II

Mireu si es *tot* la Pepeta,
 la filla de don Pascual,
 que segons diuben no vol
 dormir may en cap *total*.

J. FRANQUESA.

TRENCA-CLOSCAS

L. CARO GRAS

LLERONA.

Formar ab aquestas llettras lo nom de dos pobles catalans.

A. XALABARDER.

GEROGLIFICH

× :
 C N
 I I
 A :: E
 NADAL

PAQUITO.

(Las soluciones en lo próxim número).

CONCURS DE ENIGMAS

Reunit lo Jurat lo dia 9 del corrent, varen examinarse los plechs admesos á concurs de conformitat ab las Bases de convocatoria, resultant adjudicat lo premi per unanimitat al plech n.º 4, del que resulta esser autor

D. Claudi Mas (Jordi Montserrat).

Lo qual se fá públich pera coneixement dels interessats.

En lo número próxim se publicarán tots los treballs de lo plech premiat.—Lo Secretari, J. XIMENO.

Soluciones als Enigmas insertats en lo número 14.

Xarada I: CON-TRA-BAN-DO.

» II: FA-RI-GO-LA.

» III: MA-CA-RI.

Logogrifo numéric: FLORENCIA.

Cuadrat: MARE

AMOR

ROSA

ERAS

Geroglífich I: LOS GEPERUTS SON PETITS.

» II: PER TOSCA LAS CASCADAS.

Correspondencia

K. Re. K.: no serveix.—Poch; ara ja 'deu estar descansat, pero es inservible.—Joseph Bach: anirá.—A Pallejá; servirá algo de lo enviat.—Prosper Gándara: rebuts sos treballs, gracias.—Carita Anchita; una cosa no més.—Francesch Garcia: veurém.—Joseph Morató; rebut lo seu y aclarit lo altre.—R. Carlitos: la *xarada*.—Karamolas; no vá.—Carlos Marti: los treballs admesos han d' esperar torn, *Las tres germanas* pot aprofitarse dihentnos d' ahont ha tret la traducció.—Manitis Molrapetitis; los pensamientos de homes célebres han de dur lo nom del autor.—F. Girbal; en efecte aixis ho créyam, ara ja está aclarit.—Solrac Itram; no va lo *sonet*.—E. Tarrés; resulta llarch y difús.—Un fill de Barcelona; te rabó de sobras. estém conformes ab son escrit.—Joseph Sabater; practiqui aquest género, per ara no va prou bé.—Salvadó Bonavia; admés l' *Epigrama*.—Joseph Jubany; no va.—S. Romeu; quedará servit.—Hostafrancú: lo *ters de silabas*.